

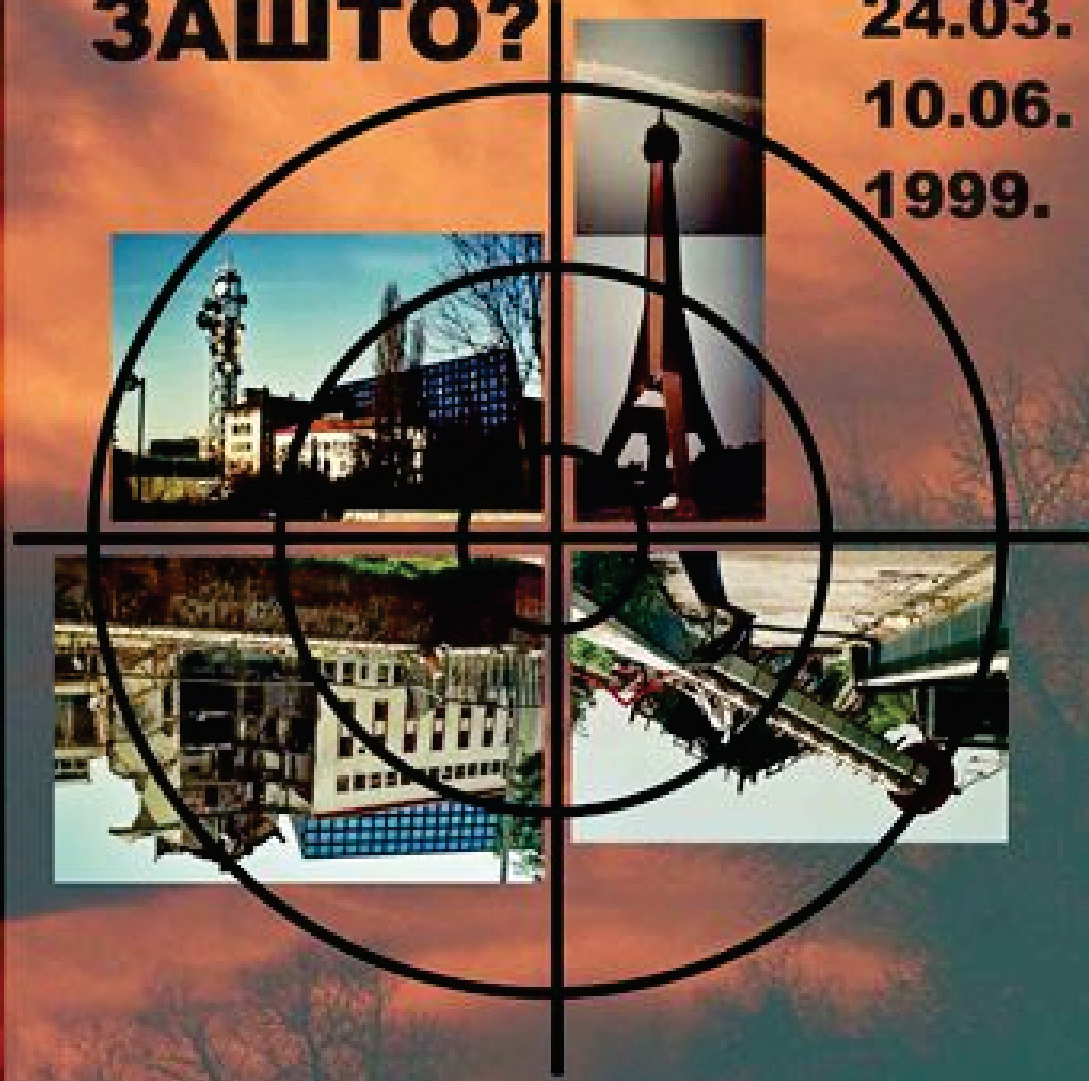

Издавач
Радио-телевизија Србије
За издавача
Никола Мирков, в.д. генералног директора РТС
Уредник изложбе
Петар Ђиновић
Аутор фотографија
Бранко Пеановић
Аутор текста
Биљана Брадушић Јовановић
Прес РТС
Ана-Марија Симоновић
Аутори изложбе
Наташа Богдановић
Ивана Мишић
Извршни продуцент
Славица Стефановић
Руководилац
Момчило Дрињаковић
Београд 2014.
Монтажа изложбе
Сценска реализација РТС

Фотографије бомбардованих објеката
Радио-телевизије Србије

ЗАШТО?

**24.03.
10.06.
1999.**

23. април-22. мај 2014.

Таковска 10
Хиландарска 2
Светогорска 1

Ове фотографије Бранка Пелиновића само су сегмент визије човека, фотографа, уметника и колеге настрадалих људи, али довољан да се састави мозаик НАТО бомбардовања СР Југославије 1999. године. Радни задатак му је био да после напада и уништавања емисионих станица оде на терен и сними рушевине и згаришта.

Није ни саудио да ће их бити чак 30.

Све је радио брзо, за сат или два, дан после операције. О уметничком аспекту није размишљао, важно је било да се посао обави што пре, да

пази куда корача и где стаје да не би пропао кроз рушевине. Крш, гомиле шута, малтера, разбијеног бетона из кога вири арматура, чврсте гвоздене цеви пресечене и савијене, као хијероглифи апокалиптичних сцена из видео игрица. Нажалост, све је било стварно и у режији "Милосрдног анђела".

У просеку, сваки објекат погођен је са 20 пројектила, често испаљених ван граница наше земље.

Антенски стубови налазе се на највишим тачкама, ван насеља и најчешће, до бомбардовања, у нетакнутој природи. Више од 2500 фотографија са 26 погођених репетитора и предајника урађено је аналогно на филму.

Због посебно небезбедних услова, није имао дозволу једино за снимање на Косову.

Аутор се на свакој локацији задржавао што је могуће краће. Није било времена да се бирају осветљење и најбољи угао, нити да се чека најпогоднији тренутак. Међутим, у многим ситуа-

И моје име било је на списку дежурних новинара те ноћи. Нерадо сам прихватила да неколико дана раније заменим колегицину баш на Укрес и те ноћи она је била у смени уместо мене. Ово можда није место за личну причу, али и ове фотографије су личне, снага понаособ.

Ипак, није случајно што се кроз разрушене зидове и прозорнице кров Руске цркве и куполе цркве Св. Марка. Бранко Пелиновић то није урадио свесно, указале су се као визија спасења једине обојене површине у својој гами. Кажу да срећа прати храбре, у овом случају надарене.

У годинама после бомбардовања, емисионе станице су поново изграђене и раде. Ране су залечене. Ожиљци су остали и опомињу нас на то шта човек не сме да уради да би био човек.

Сада, са дистанце од 15 пролећа, ове одабране фотографије, њих око две стотине, изгледају као урбана археологија. Атмосфера је аветињска, објектима без људи још више је наглашено њихово присуство.

Чини се као да су им још ту сенке, да су до овог тренутка били ту.

У ваздуху лебди потреба да све опет оживи, да се покрену апарати и машине. Изранављене зграде изгледају као лица људи, портрети са њим, окамењеним "Мунковим" криком делују сабласно.

Постојала је дилема да ли да фотографије одштапају у боји или да буду црно - беле. Аутор је донео праву одлуку. Озеленеле гране, пупољци и сочна трава показују да је, упркос људској агресији, природа победила. Једно је сигурно, и те 1999. године у нашу земљу ипак је стигао пролеће.

Биљана Брадушић Јовановић, историчар уметности

Биографија

Пелиновић Бранко

Рођен у Земуну 13.04.1954. године

Завршио: Средњу Графичку школу,
дипломирао на Факултету Драмских
уметности у Београду - одсек Филмска
камера и магистрирао на Факултету
примењене уметности у Београду -
одсек фотографија

Запослен у РТС-у као директор
фотографије

Члан Удружења ликовних уметника
примењених уметности и дизајнера
Србије

Члан удружења филмских и телевизијских
уметничких сарадника Србије

Члан удружења новинара Србије

Изагао на 59 колективних и самосталних
изложби у земљи и иностранству, а ово је 60
изложба

Добитник признања културно-просветне
заједнице Србије "Златна значка" за 1998.
годину

Снимио више стотина емисија и докуме-
нтарних филмова за РТС, Заставу филм
и друге филмске куће

Учествовао у снимању десет играних
филмова у земљи као друга камера или
фотограф екипе

Издао своју фотомонографију

"Гласови ока" 1997. године

Сарадник агенције "Wostok Press" из Париза

цијама природа му је била. благонаклона, прави савезник у раду.

Измаглица, као сфумато, обавија свеже ране разјапљених зидова, уме-
кшавајући облике. Тешки, тмурни бољаци над рушевинама које за
собом остављају људи спремни на убијање и разарање у име такозване
слободе. Није било времена ни за емоције, ни за страх. Навирали су тек
касније, по одласку са разрушеног места и после разговора са запосле-
нима који су игром случаја остали неповређени и који су се као и ми
данас, питами ЗАШТО?

Наметнуте и опасне ситуације изнедриле су непосредност. Фотографи-
је су урађене као белешке, документи, без тенденције да имају естетску
вредност. Управо у томе јесте њихова драгоценост коју откривамо де-
ценију касније.

Авалски торањ и Црвени чот емитовали су програм од првог дана рада
Телевизије Београд. Рушењем "Авале" није уништен само један од
предајника, већ и симбол главног града једне државе.

Део зграде РТС-а у Абердаревој улици најбољнији је приказ. Гротло из
кога куља дим, брдо обрушеног грађевинског материјала, на врху ватро-
гасци, апод њиховим ногама 16 затрпаних тела. Тај
осећај немоћи и неправде мало лакше се може поднети
када је последица природне катастрофе. Овде је одго-
воран човек и то - више боји.

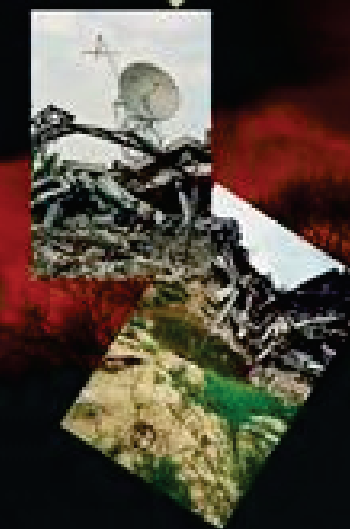
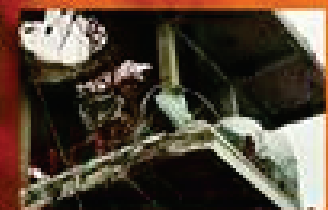
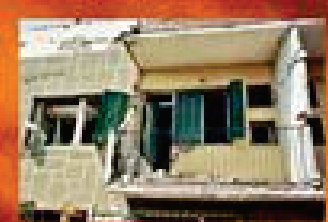
Сећамо се неких "оправдавајућих" изјава да то није био
напад на новинарство и новинаре, већ на технику.

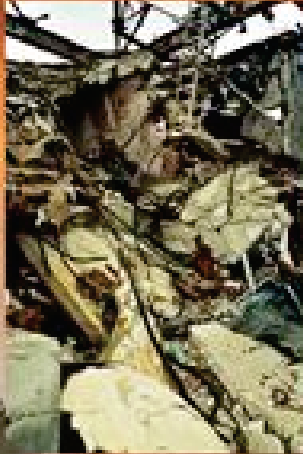
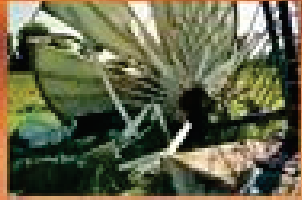
Али страдали су техничари. Свако ко се разуме у функци-
онисање телевизије зна да она без техничког особља
не може, а свако ко зна

шта је хуманост, зна да је живот
тих људи подједнако живот, и подје-
днако важан.

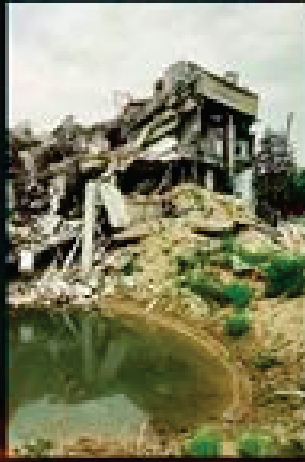
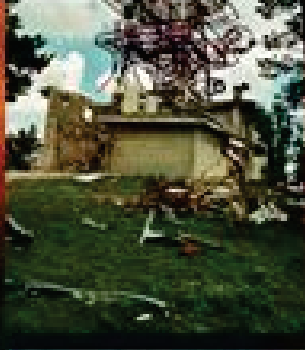
И после 15 година питамо се-

ЗАШТО?

ЗАШТО?

**24.03.
10.06.
1999.**